

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 26/04

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Α'

Συνεδρίαση 21-1-04

Σύνθεση

Προεδρεύων: Κων/νος Βολτής, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κράτους

Νομικοί Σύμβουλοι: Δημήτριος Λάκκας, Ηλίας Παπαδόπουλος, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Δημήτριος Παπαδόπουλος, Βασίλειος Σουλιώτης, Χρήστος Παπαδόπουλος.

Εισηγητής: Θεόδωρος Ρεντζεπέρης.

Αριθμός Ερωτήματος: Οικ/6057/8-12-03 του Γραφείου Γενικού Γραμματέα της Γεν Γραμμ.Δημ. Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται, αν, οι δαπάνες που αφορούν, στη μισθοδοσία του προσωπικού, το οποίο προσλήφθηκε από τις εργοληπτικές επιχειρήσεις, που έχουν αναλάβει την ολοκλήρωση της κατασκευής του οδικού έργου κατά μήκος του Κηφισού, μέχρι τον ανισόπεδο κόμβο της Λεωφόρου Ποσειδώνος και την εκβάθυνση της κοίτης του Κηφισού (χ.θ. 0+000 έως χ.θ. 3+060) και των μισθωμάτων των μηχανημάτων που (προσωπικό και μηχανήματα) βρισκόντουσαν σε επιφυλακή, για την προστασία των ευαίσθητων όμορων περιοχών από πλημμύρες, λόγω

υπερχειλίσης του Κηφισού, συνυπολογίζονται για τον προσδιορισμό του υπό του άρθρου 8 παρ.1 του Ν. 1418/84 προβλεπόμενου ορίου, πέραν του οποίου, απαγορεύεται η αύξηση του ποσού της αρχικής σύμβασης.

Επί του ερωτήματος αυτού το Α' Τμήμα του ΝΣΚράτους γνωμοδότησε ως κατωτέρω:

Ι. α/ Σύμφωνα με «ο άρθρο 8 παρ. 1 του Ν. 1418/84 (Α' 23), όπως ισχύει, «Το έργο εκτελείται σύμφωνα με τη σύμβαση και τα τεύχη και τα σχέδια που τη συνοδεύουν. Αν προκύπτει ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικό ανατεθέν έργο ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις δ, δ1 και δ2 της παρ. 3 του άρθρου 8 του Π.Δ/τος 23/93 (Α' 8) συνάπτεται σύμβαση κατόπιν διαπραγματεύσεων με τον ανάδοχο του έργου για τον κανονισμό των συμπληρωματικών εργασιών... Το συνολικό ποσό των συμβάσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αρχικής σύμβασης. Στο ως άνω ποσοστό του πενήντα τοις εκατό (50%) συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή συντάξεων τυχόν μελετών για τις συμπληρωματικές εργασίες του έργου. Οι συμπληρωματικές εργασίες παραλαμβάνονται μαζί με τις εργασίες της αρχικής σύμβασης».

Β/ Εξάλλου, στην ισχύουσα και ταυτόσημου περιεχομένου με την αντικατασταθείσα διάταξη του άρθρου 8 παρ. 3 περ. δ του ΠΔ 334/0, (Α' 279) «προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας για τα δημόσια έργα προς τις διατάξεις της Οδηγίας Ε.Ο.Κ. 93/37 κ.λ.π.», με το οποίο αντικαταστάθηκε συνολικά το Π.Δ. 23/93, ορίζεται ότι: «8.3. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις έργων προσφεύγοντας στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α, β, γ.

δ/ Για τις συμπληρωματικές εργασίες που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικό ανατεθέν έργο ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες λόγω απροβλέπτων περιστάσεων, για την εκτέλεση του έργου, όπως αυτό περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον εργολήπτη που εκτελεί το αρχικό έργο:

Σ.Α.Τ.Ε.

όταν αυτές οι εργασίες δεν μπορούν τεχνικά ή οικονομικά να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση, χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές, ή

όταν αυτές οι εργασίες, μολονότι μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, είναι απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίησή της.

Σε καμία περίπτωση το συνολικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών εργασιών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% του ποσού της κύριας σύμβασης».

II. Από το αναφερόμενο στο ερώτημα ιστορικό προκύπτει ότι βρίσκονται σε εξέλιξη τρεις ανεξάρτητες εργολαβίες για την κατασκευή των αναφερόμενων στην περίληψη της παρούσας έργων και κατά το διάστημα μεταξύ Ιουλίου και Νοεμβρίου 2002 εκδηλώθηκαν στην περιοχή της Ν.Α. Αττικής ακραία καιρικά φαινόμενα, συνιστάμενα σε σφοδρές και μεγάλης διάρκειας βροχοπτώσεις, οι οποίες προκάλεσαν έντονα πλημμυρικά φαινόμενα σε ολόκληρο το Ν. Αττικής και ιδιαίτερα στην περιοχή εκτέλεσης των προαναφερθέντων έργων, λόγω υπερχειλίσης του Κηφισού και σημαντικές υλικές ζημιές κυρίως στις περιοχές των Δήμων Μοσχάτου και Ρέντη.

Η σφοδρότητα των βροχοπτώσεων ήταν ιδιαίτερα έντονη στις 8-7-02, 18-8-02, 4-9-02 και 7-11-02.

Μετά τη βροχόπτωση της 4^{ης} Σεπ/βρίου 2002 και τη συνεπεία της υπερχειλίσης του Κηφισού εμφάνιση έντονων πλημμυρικών φαινομένων και πρόκληση σημαντικών υλικών ζημιών στις γύρω περιοχές, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη της Πολιτικής Ηγεσίας και των αρμόδιων υπηρεσιακών παραγόντων στη Γεν. Γραμμ. Δημ. Έργων και αποφασίστηκε η λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων, για την αντιμετώπιση παρόμοιων φαινομένων, συνιστάμενων στην πρόσληψη, ειδικά για τον πιο πάνω λόγο, προσωπικού και παραμονή του στο χώρο κατασκευής των έργων σε 24ωρη βάση, όλη την εβδομάδα και ενοικίαση των κατάλληλων μηχανημάτων και λοιπών μέσων, με υποχρέωση παραμονής τους στον τόπο των έργων, ευρισκόμενων σε πλήρη ετοιμότητα, ώστε, μετά από εντολή της Γενικής Γραμματείας Πολιτική Προστασίας και σε συνεργασία με άλλους συναρμόδιους φορείς, να παρεμβαίνουν για την πρόληψη, καταστολή ή περιορισμό, των, εκ των πλημμυρικών φαινομένων, επιπτώσεων.

Σ.Α.Τ.Ε.

Για την παροχή των πιο πάνω υπηρεσιών, οφείλονται διάφορα χρηματικά ποσά των οποίων επίκειται η εκκαθάριση, ύστερα από έλεγχο της αρμόδιας για την κατασκευή των έργων υπηρεσίας, και το ερώτημα που ανακύπτει συνίσταται στο, αν τα χρηματικά αυτά ποσά, συνυπολογίζονται για τον προσδιορισμό της υπέρβασης του 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης, κατά τα διαλαμβανόμενα στα άρθρα 8 παρ. 1 του Ν. 1418/84 και 8 παρ. 3 περ. δ του ΠΔ 334/00.

III. Αναφέρθηκαν ήδη, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες επιτρέπεται η εκτέλεση συμπληρωματικών εργασιών, από τις οποίες προκύπτει ότι αυτές εντάσσονται από τεχνική άποψη στο δημοπρατηθέν και κατασκευαζόμενο έργο, του οποίου εξυπηρετούν την αρτιότητα και πληρότητα, ή στην εκπόνηση μελετών για την επιλογή του τρόπου κατασκευής των συμπληρωματικών εργασιών.

Οι αναφερόμενες όμως στο ιστορικό του ερωτήματος «εργασίες» δεν εξυπηρετούν τους προαναφερθέντες σκοπούς, αλλά κατ' ουσία πρόκειται για παροχή υπηρεσιών, προς εξυπηρέτηση άλλων αναγκών μη σχετιζομένων με την ποιότητα και αρτιότητα των δημοπρατηθέντων δημόσιων έργων και δεν αφορούν σε εργασίες, όπως αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 8 παρ. 3 περ. δ του ΠΔ 334/00 και κατά συνέπεια η σχετική δαπάνη δεν λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό του ποσοστού 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης του οποίου απαγορεύεται η υπέρβαση.

Επισημαίνεται ότι, όπως έχει γίνει δεκτό με τις 109/97 και 205/03 γνωμοδοτήσεις του Γ' και Α' Τμήματος του Ν.Σ.Κράτους, οι οποίες έγιναν αποδεκτές, δεν συνυπολογίζονται για τον προσδιορισμό του 50% οι δαπάνες που αφορούν σε εργασίες που κατέστησαν αναγκαίες κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου λόγω αποκάλυψης αρχαιολογικών ευρημάτων, έστω και αν αυτές έγιναν με ευθύνη της αρμόδιας για την κατασκευή του έργου υπηρεσίας, επιτάξεων μετά την κήρυξη και πριν τη συντέλεση των αναγκαστικών απαλλοτριώσεων και μεταφορά των δικτύων των Ο.Κ.Ω., σε περίπτωση που, κατά το νόμο η σχετική δαπάνη τους βαρύνει, αλλά αυτοί, αν και κληθέντες, αρνήθηκαν να το πράξουν και οι σχετικές εργασίες εκτελέσθηκαν από την αρμόδια για την κατασκευή του έργου υπηρεσία, δια του εγκατεστημένου στην εργολαβία αναδόχου.

Σ.Α.Τ.Ε.

Συνεπώς, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος η προσήκουσα απάντηση επί του τεθέντος ερωτήματος είναι αρνητική.

2/2/2004

ΠΡΟΪΗΘΗΚΕ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΛΤΗΣ

Αντιπρόεδρος Ν.Σ. Κράτους

Ο Εισηγητής

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΕΝΤΖΕΠΕΡΙΣ

Σ.Α.Τ.Ε.